

DARIA MIKOS
Instytut Prawa
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
e-mail: daria3425@o2.pl

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
„STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI
– NAUCZYCIEL PRAW BOŻYCH”
Lublin, 13 stycznia 2018 roku

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rnp.2018.28.1-13>

Dnia 13 stycznia 2018 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Stefan Kardynał Wyszyński – Nauczyciel praw Bożych”. Została ona zorganizowana przez komitet organizacyjny w składzie: ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL (przewodniczący), dr hab. Waldemar Bednaruk, prof. KUL, dr Judyta Dworas-Kulik, dr Agnieszka Romanko (sekretarz), dr Anna Słowikowska.

Konferencja rozpoczęła się wystąpieniem ks. prof. M. Sitarza oraz dr hab. Krzysztofa Wiaka, prof. KUL, dziekana Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. Zostali przedstawieni Prelegenci konferencji, którzy m.in. przybyli z Niemiec, Czech i Polski. Zorganizowane wydarzenie było odpowiedzią na apel Jana Pawła II z 1981 r., który w sposób bezpośredni prosił o to, aby pamiętać o Kardynale Stefanie Wyszyńskim oraz modlić się o niego. Pierwsza część konferencji była prowadzona przez prof. K. Wiaka. Natomiast drugą część poprowadził ks. prof. dr hab. Józef Krukowski.

W czasie konferencji wygłoszono 10 referatów. Jako pierwsza głos zabrała dr A. Romanko, która przygotowała referat pt. „Prawa rodziny, Kościoła i Państwa do szkoły w interpretacji ks. Stefana Wyszyńskiego”. Swoje wystąpienie opracowała na podstawie publikacji ks. S. Wyszyńskiego z 1924-1946. Wskazała, iż wyżej wymieniona działalność publicystyczna była skierowana na problemy społeczne z punktu widzenia Kościoła. Jednym z takich problemów było niedostateczne zachowanie, które jest efektem nieprawidłowego szkolnictwa. Dom i szkoła mogą dokonać istotnych zmian w każdym człowieku. Jednak to prawa rodziców są traktowane jako prawa pierwodawców dla człowieka. Prawa do wychowania należą do rodziców z samego faktu, że dali dziecku życie. Szkoła może dokształcać młodych ludzi, ale to rodzice mają dawać wzór własnym dzieciom. Ks. S. Wyszyński ukazywał dużą rolę religii dla zachowania porządku społecznego, gdyż państwo powinno współdziałać z rodziną i Kościołem.

Kolejny referat pt. „Koncepcja odnowy moralnej Narodu według Prymasa Tysiąclecia”, wygłosił ks. prof. M. Sitarz Wskazał, że ks. Wyszyński wyprzedził ideę Soboru Wa-

tykańskiego II, gdyż odznaczał się dalekowzrocznością w stosunku do zadań Kościoła, które będą w przyszłości bardzo ważne dla Narodu. Kościół ma do spełnienia określone zadania wyznaczone przez Chrystusa. Nauczanie człowieka jest jednym z obowiązków Kościoła, które ma umacniać wiarę w Chrystusa. Ukazał on również szczególne znaczenie Matki Boskiej dla Narodu polskiego. Papież Jan Paweł II mówił, że trzeba wracać stale do ślubowania ks. Stefana Wyszyńskiego oraz do rachunku sumienia. Dokonanie odnowy moralnej nie może odbyć się bez opatrności Matki Boskiej.

Dr Dariusz Gabrel (IPN) wygłosił trzeci referat konferencji. Osobiście dr Gabrel zajął się śledztwem dotyczącym uwięzienia Księdza Prymasa Wyszyńskiego w 2000 r. Prowadzone postępowanie doprowadziło do ustalenia sprawców bezpodstawnego pozbawienia wolności Prymasa Stefana Wyszyńskiego, którzy już nie żyją. W zarzutach wobec ks. Wyszyńskiego wskazywano jego wrogą postawę oraz nadużycie funkcji kościelnych, które godziły w obowiązujące wówczas przepisy prawne. Ministrowie udali się do ks. Wyszyńskiego po to, aby wrócił on do Warszawy. Obawiano się wówczas podobnego powstania, jakie miało miejsce na Węgrzech. Dr D. Gabrel podkreślił fakt, iż ks. Stefan Wyszyński pomimo różnych sytuacji zawsze zachowywał godność.

Czwartym opracowaniem zajęła się dr Anna Słowikowska. Wystąpienie było zatytułowane „Wkład Stefana Kardynała Wyszyńskiego w nauczanie Soboru Watykańskiego II”. Skorzystano z wyłączenia przedmiotowego przy opracowywaniu referatu, gdyż rola ks. Wyszyńskiego w Soborze miała bardzo szeroki zakres. Omówione zostało pierwsze wystąpienie Kardynała, które było podziękowaniem dla rodzin chrześcijańskich. Prymas przy opracowywaniu własnego wystąpienia odnosił się do apelu św. Pawła: „w każdym położeniu dziękujcie, taka jest bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was”. Kardynał w wystąpieniu dotyczącym Konstytucji o liturgii świętej odrzucił protesty Ojców soborowych, którzy proponowali zwolnienie duchownych z obowiązku odmawiania liturgii godzin. Ks. Wyszyński przypominał o podstawowym obowiązku mediów, którym powinno być czytanie Ewangelii. Wskazano macierzyńską rolę Matki Boskiej dla wszystkich synów Bożych.

Ostatni referat w pierwszej części konferencji wygłosił dr hab. Waldemar Bednaruk pt. „Wizja Uniwersytetu w nauczaniu Stefana Kardynała Wyszyńskiego”. Wskazano, że problem stanowiło połączenie wiary i Kościoła. Ludzie wierzący, ale małej wiary twierdzili, że zgłębianie wiary doprowadzi do szkodliwych efektów. Inaczej do sprawy podchodził ks. S. Wyszyński. Był zdania, że nauka może być połączona z wiarą. Zachęcał do uprawiania nauki, aby unikać błędów metod nauczania. Uważał, że człowiek uczony powinien dzielić się z innymi tym, co osiągnął. Ks. Wyszyński przestrzegał przed faworyzowaniem, gdyż każdy człowiek do pewnych rzeczy musi dojść sam. Jednak to nauka powinna współdziałać z wiarą.

Drugą sesję konferencji rozpoczęła dr Monika Menke (Univerzita Palackeho v Olomouci) wystąpieniem pt. „Przesłanie Stefana Kardynała Wyszyńskiego w liście do «pobratyńców» w Czechosłowacji”. W latach milenium Chrztu Polskiego ks. S. Wyszyński pisał listy do pobratyńców. Pierwszy list był skierowany do biskupów niemieckich, a drugi do Czechosłowaków. W orędziu do Czechosłowaków podkreślał więzy Polaków z Czechami

i Słowakami. List liczy tylko dwie strony, gdzie upamiętniona jest postać św. Wojciecha i wskazane są bardzo mocne więzi Czechów i Słowaków. Wskazany list nie pojawił się w prasie, gdyż nie był on interesujący dla propagandy.

Drugi referat pt. „Kardynał Stefan Wyszyński wobec ZSRR” został opracowany przez o. dr Stanisława Kawę (Instytut Teologiczny im. Św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie). Prelegent przypomniał nauczanie Prymasa Tysiąclecia, który apelował, że socjalizm i komunizm jest wrogi człowiekowi. Wyparcie prawa Bożego z prawa ekonomicznego doprowadziło przede wszystkim do niewoli robotników. Walce z religią miała służyć kolektywizacja, usunięcie przekonań religijnych ze społeczeństwa. Każda forma rządu jednak stygnie, gdy napotyka na trudności.

Mec. Stefan Hambura wygłosił referat pt. „Wkład Stefana Kardynała Wyszyńskiego w kształtowanie się relacji polsko-niemieckich”. Widocznym początkiem relacji polsko-niemieckich było orędzie do biskupów niemieckich z 1965 r. Niemieccy biskupi nie zajęli bezpośredniego stanowiska. Zbrodnie hitlerowskie nie będą nigdy zapomniane. Orędzie biskupów stanowiło, iż udzielamy przebaczenia i oczekujemy przebaczenia, gdyż Naród polski musiał się bronić przed atakami hitlerowskimi. Zdaniem Mówcy, propaganda będzie topniała, a Naród polski dojdzie do prawdy.

Ks. dr inf. Ireneusz Skubiś opracował tekst dotyczący „Troski Prymasa Wyszyńskiego o tożsamość kulturową Europy”. Po uwolnieniu z aresztu ks. S. Wyszyński wygłaszał orędzie nie tylko dla Polaków, ale dla całej Europy. Zajmował się przede wszystkim sprawami kraju, twierdząc jednocześnie, że zaraz po Bogu ojczyznę kocha najbardziej. Sprawy tożsamości narodowej i tożsamości chrześcijańskiej były mu bardzo bliskie.

Ostatnie wystąpienie podczas II części konferencji było zatytułowane „Stosunek władz PRL-u do działalności i posługi Prymasa Wyszyńskiego”, które wygłosił prof. dr Peter Raina. Wskazał, że ks. S. Wyszyński zdawał sobie sprawę, że komunizm trzeba zwalczyć rewolucją. Stalinowski system chciał zniszczyć tożsamość polską. Monologi Gomułki nie dopuściły do głosu ks. Wyszyńskiego. Naród stał na pierwszym miejscu, zaraz po Ewangeli. Dla Prymasa bardzo ważne było to, co Kościół robił dla Narodu.

Po pytaniach i udzielonych odpowiedziach, nastąpiły podziękowania i pożegnanie wszystkich uczestników międzynarodowej konferencji.